

ничког стварања. Словеначка „Модерна“, која је пре времена изгубила изванредно снажни таленат Драготина Кетеа и топлу, меку душевност Јосипа Мурна Александрова, у којој је и смрт Ивана Цанкара значила нагло заустављен песнички лет, има само у Отону Жупанчићу песника који је стигао да свој уметнички развој доведе до кулминације, и који је дочекао да својим песничким стварањем коначно обележи ново књижевно доба.

Мало место Виница у Белој Крајини на граници Хрватске и Словеније, где има и српских насеља, дало нам је 23 јануара 1878 године највећег словеначког лиричара садашњице. „Прва школа биле су ми народне песме, наше, српске и украјинске“ каже Жупанчић. То потврђују песме његове младости, које је још као шеснаестогодишњи љубљански гимназиста почео да објављује у „Вртцу“ под псеудонимима Бели Крањец и Смиљан Смиљанић, да после, опет настави под туђим именима Гојко и Алексеј Николајев, у „Анђелчићу“, „Дом и Свету“ и „Љубљанском Звону“. Утицај Левстикових дечјих песама очевидан је на тим Жупанчићевим дечјим песмама; исто тако има и Ашкерчевог и Грегорчићевог утицаја. Али се и поред тога већ ту испољио таленат младога песника.

У Бечу, као студента географије и историје, привукла је Жупанчића француска декадентска симболика. Његова прва збирка стихова „Чаша опојности“ (1899) пуна врелих, ускипелих и набујалих младићских осећања, у слободном стиху, с фигурама необичним за оно време, сва у метафорама, алегоријама и симболима, показује тај нови утицај, али носи, у исто време, и отисак песникове индивидуалности.

Као суплент љубљанске гимназије, Жупанчић спрема нову збирку песама која излази под насловом: „По равници“ („Чез план“, 1904). Ту песник изражава тежњу да се ослободи од снова и заблуда, да почне нов живот широких видика и слободнога погледа, „да би душа очишћена живела пуна јасне, поносне свести“. Ту је и његова химна живота „Дан свих живих“ на коју му је Цанкар одговорио песмом „Дан свих мртвих“. Облик песама ове збирке показује већу упрошћеност од раније. Песник се опет местимице вратио својој првој школи — бело-крањској народној песми.